

УРОК № 35

Тема уроку: Бразилія

Мета:

навчальна: визначити місце країни у світі та регіоні, розкрити основні чинники, що визначають місце країни у міжнародному поділі праці, дослідити розселення населення, особливості структури економіки країни, що розвивається, мінеральні ресурси, спеціалізацію сільського господарства, промисловість виробництва, особливості розвитку третинного сектору, розкрити характерні риси просторової організації, зовнішні економічні зв'язки, міжнародні зв'язки України з Бразилією.

розвивальна: поповнити географічні знання учнів, продовжити розвивати навички самостійної роботи з джерелами географічної інформації.

виховна: виховувати повагу до культури інших країн через фактичний, ілюстративний, інформаційний матеріал, використаний на уроці.

Хід уроку

Офіційна назва – Федеративна Республіка Бразилія

Склад території – 26 штатів та федеральний округ

Член міжнародних організацій – ООН, МЕРКОСУР, БРІКС та ін.

Офіційна мова – португальська

Релігія – християнство (католицизм)

1. Місце країни у світі та регіоні.

Бразилія – *нова індустріальна країна* з величезним економічним потенціалом. Вона займає *20 % території американського регіону*, в якому проживає *21 % населення Америки*. Країна має надзвичайно багаті природні ресурси, унікальні умови для успішного ведення сільського господарства, величезні трудові ресурси. Країна є учасником об'єднання **БРІКС – п'яти країн (Бразилії, Росії, Індії, Китаю, Південної Африки)**, що мають перспективи для стрімкого економічного зростання та трансформацій господарської структури в напрямі інноваційно-інвестиційного розвитку.

Бразилія посідає 9-те місце у світі та 2-ге в Америці (після США) за ВВП, 9-те місце в світі та 1-ше в Америці – за золотовалютними резервами. Значний сплеск у розвитку країни відбувся після Другої світової війни. Цьому сприяли такі чинники, як *імміграція та притік кваліфікованих кадрів, кавовий бум, пільги підприємцям та зарубіжні інвестиції*. Для Бразилії характерні *проблеми корупції та бідності*, які є значним бар'єром на шляху подальшого суспільного розвитку. Незважаючи на це, за прогнозами різних, незалежних один від одного, аналітиків приблизно до 2025 р. Бразилія обійде чи хоча б досягне одного рівня із США, Японією та провідними державами Європи.

У країні дбайливо ставляться до **футболу** та відомого на весь світ традиційного **карнавалу**. Ось чому футбольні чемпіонати та карнавал – це події, що на певний час змінюють звичайний уклад життя бразильців.

Основні чинники, що визначають місце країни в міжнародному поділі праці.

Місце Бразилії у міжнародному поділі праці визначає ряд чинників:

2. Економіко-географічне положення.

Бразилія розміщена в *східній та центральній частинах Південної Америки й межує з країнами, що розвиваються*, які мають різний рівень економічного розвитку, й активно співробітничает з ними. Сусідні держави є політичними та економічними союзниками Бразилії за регіональними міжнародними угрупованнями, такими як *Ла-Платська група, Амазонський пакт, Латиноамериканська асоціація інтеграції (ЛАІ), МЕРКОСУР*. Бразилія – *морська держава*: третина її кордонів проходить узбережжям Атлантичного океану. Проте висока транспортна освоєність характерна лише для східних прибережних районів, де основну роль відіграє автомобільний транспорт.

3. Природно-ресурсний потенціал

Природні умови Бразилії в цілому сприяють освоєнню її території. У рельєфі переважають рівнини: *більшу частину території займають Амазонська низовина та Бразильське плоскогір'я*.

Клімат більшої частини країни дуже *теплий і вологий*. На її території формуються переважно такі типи клімату: *екваторіальний (протягом року теплий і вологий), субекваторіальний (теплий з вологим літом і сухою зимою) і тропічний морський (теплий і вологий)*. Крайній південь заходить у *субтропічний кліматичний пояс*.

Величезні площі в долині Амазонки займають *вологі екваторіальні ліси*. Завдяки *величезним мінеральним, земельним, водним та лісовим ресурсам* Бразилія має найсильнішу економіку в Південній Америці. Країна багата на ряд видів мінеральних ресурсів, частину з яких експортує. У країні є невеликі поклади паливних ресурсів, але *значні – рудної сировини*. Власні нафтові родовища забезпечують потреби господарства лише на 50 %.

Серед рудної сировини Бразилія вирізняється *унікальними запасами залізних та марганцевих руд* на сході країни в межах щита Південноамериканської платформи. Країна є *світовим лідером за покладами залізних руд*.

На сході країни в корі вивітрювання сконцентровано *одні з найбільших у світі поклади алюмінієвих руд*, за запасами яких *Бразилія поступається лише Гвінеї та Австралії*. На щиті платформи є *поклади вольфрамових, нікелевих, поліметалічних, уранових руд*. У західній частині країни, у басейні Амазонки, відомі поклади *золота та одні з найбільших у світі запасів олов'яних руд*. З нерудної сировини розвідано значні поклади *алмазів, гірського кришталю та слюди*.

Водні ресурси Бразилії дуже значні, але освоєні поки що мало. Основні потреби господарства у воді задовольняє *надзвичайно густа річкова мережа*. Вирізняються своєю повноводністю річкові системи *Амазонки, Сан-Франсиску, Парани*. Багато є *судноплавних річок*. Порожисті річки Бразильського плоскогір'я *багаті на гідроенергоресурси*. На них збудовано *одні з найпотужніших у світі ГЕС*.

Найкращі *земельні ресурси* Бразилії розміщуються на північному сході та сході в зоні саван. Це *червоні фералітні та червоно-бурі ґрунти*. Їх активно використовують у сільському господарстві.

Бразилія має *унікальні лісові ресурси*. За *запасами цінних порід деревини* країна *посідає 1-ше місце в світі, а за загальними запасами деревини – 3-тє*. Майже 60 % площі країни займає *амазонська сельва*. В ній є багато цінних порід дерев: *гевеї,*

хінного, червоного (бальзового) та ін. У країні зосереджено понад третину світових запасів деревини екваторіальних лісів.

4. Працересурсний потенціал

У демографічній ситуації Бразилії відбувся демографічний перехід від II до I типу відтворення населення. Завдяки успіхам медицини скоротився рівень смертності: нині він становить 6,6 осіб/тис. Але рівень народжуваності знизився ще більше: його показник – 14,3 осіб/тис. Природний приріст становить 7,7 осіб/тис. На одну жінку припадає 1,77 дитини, що вже не забезпечує розширеного відтворення майбутніх поколінь. За такої ситуації уже із середини XXI ст. кількість населення країни почне скорочуватися. Населення країни молоде: його середній вік становить 31,6 року. Однак унаслідок сучасної демографічної ситуації він зростає. Середня тривалість життя становить 73,53 року.

У зв'язку з високим рівнем безробіття для Бразилії характерне негативне сальдо міграцій. Переважна більшість людей у пошуках роботи їдуть до США або Канади. У країні поширено активні внутрішні міграції працездатного населення. Близько третини бразильців живуть поза межами місць їх народження. Особливо характерними є переміщення людей із сільської місцевості до міст. Крім того, відбувається переміщення сільського населення з півдня та південного сходу на захід та північ через розширення територій, зайнятих під сільське господарство.

Бразилія – однонаціональна країна. Понад 95 % її населення становлять бразильці – нація, яка склалася з представників різних людських рас. Нині понад половину бразильців – білі, майже 40 % – мулати, близько 6 % – темношкірі. Корінні індіанські народи проживають у західній частині країни.

Є в країні півмільйонна українська діаспора. 96,5 % з українців уже народилися у Бразилії і проживають переважно в сільській місцевості на південному сході країни у штаті Парана. Країна достатньо забезпечена трудовими ресурсами. 8,8 потенційно праце здатних осіб припадає на 1 пенсіонера. Рівень письменності дорослого населення становить 92,6 %. Основна частина населення належить до середнього класу, а рівень бідності надзвичайно високий: за межею бідності перебуває 21,4 % населення, в т. ч. 4 % – поза межею крайньої бідності. Нерівність прибутків є основною причиною високого рівня злочинності в країні. Рівень безробіття становить 6,4 % працездатного населення.

5. Система розселення

Країна має низький показник середньої густоти населення – 24,5 осіб/км². Територія заселена нерівномірно: майже половина населення займає близько 7 % території. Понад 30 % населення проживає у вузькій смузі Атлантичного узбережжя завширшки до 100 км, а найбільшій концентрації досягає на південному сході. В Амазонії ж густина населення знижується до 1 особи/км².

Бразилія має надзвичайно високий рівень урбанізації – 85,4 %. Через великі темпи урбанізації більшість міського населення не має роботи та елементарних умов для існування. Околиці великих міст перетворюються на **квартали нетрів – фавели**, в яких живуть найбідніші верстви населення. Це квартали, де лютують злочинність та інфекційні хвороби. Уряд країни прикладає багато зусиль для підвищення їхнього рівня життя. У Бразилії 17 міст-мільйонерів. До них належать Сан-Паулу (11,9 млн осіб) та Ріо-де-Жанейро (6,5 млн осіб). Ці міста віднесено до категорії світових міст. Містами-мільйонерами зокрема є: Сальвадор

(2,9 млн осіб), Бразилія (2,9 млн осіб), Форталеза (2,6 млн осіб), Белу-Орізонті (2,5 млн осіб), Манаус (2 млн осіб) та ін. Навколо міст сформувалися міські агломерації. Найбільші з них розміщуються на південному сході країни: Сан-Паулу (20,9 млн осіб), Ріо-де-Жанейро (11,9 млн осіб) та Белу-Орізонті (4,7 млн осіб).

6. Особливості структури економіки країни, що розвивається

Бразилія – *індустріально-аграрна країна*, яка завдяки передовим технологіям, іноземним інвестиціям і кредитам високорозвинутих країн досягла значних успіхів у створенні сучасного промислового виробництва. *Вона перетворилася з аграрної на нову індустріальну країну*. Нині понад половину ВВП країни припадає на сферу послуг. Однак у країні помітний значний розрив між прибутками найбагатших і найбільш бідних верств населення. *Майже всі провідні промислові виробництва концентруються у «великій трійці» міст: Сан-Паулу, Ріо-де-Жанейро, Белу-Орізонті.*

7. Видобування мінеральних ресурсів

У первинному секторі бразильської економіки особливе місце посідає *видобувна промисловість*. У Бразилії видобувають *понад 40 видів корисних копалин*. Найзначнішими є *залізні та марганцеві руди*. За видобутком залізних руд країна *поступається лише Австралії*. Близько 90 % товарних залізних руд видобувається найбільшою *гірничорудною компанією Vale*. Приблизно 80 % видобутої руди експортується. *Бразилія посідає 3-тє місце (після Австрії та Китаю) за видобутком бокситів*. Для потреб внутрішнього ринку видобувають *нікелеві, мідні, цинкові руди, золото*. Бразилія є *постачальником на світовий ринок стратегічної сировини: вольфраму, ніобію, танталу, цирконію, слюди*. Зростає видобуток *радіоактивних матеріалів, що містять уран, торій, монацитові піски*. Видобуваються алмази, золото, коштовне каміння.

8. Спеціалізація сільського господарства

Сільське господарство має *яскраво виражену експортну спрямованість*. Аграрні відносини Бразилії мають певні особливості. Зокрема, *80 % працюючих на селі не мають власної землі*. Існують *великі землеволодіння – латифундії*. Ними володіють 1,5 % власників, у руках яких сконцентровано майже половину земель. Вони здають землю в оренду. Займатися сільським господарством здатний далеко не кожний селянин через високу орендну плату за землю. Провідна роль у вирощуванні експортних культур належить *плантаціям*. Близько половини зайнятих на плантаціях робітників не одержують зарплати. Існують також іноземні землеволодіння, особливо на Південному Сході країни. Поряд з великими поширені *дрібні землеволодіння – мініфундії*. Вони становлять основну масу

господарств, у яких вирощуються споживчі продовольчі культури. Через несправедливий розподіл земель виникають конфлікти між владою та селянством.

У виробничій структурі сільського господарства *переважає рослинництво*. На нього припадає близько 60 % *вартості сільськогосподарської продукції країни*. Рослинництво в Бразилії здатне задовольняти потреби населення в основних харчових продуктах, окрім пшениці (60 % її країна імпортує). *За обсягом аграрного експорту країна поступається лише США та Франції*. У структурі посівних площ домінують *продовольчі культури: кукурудза, рис, пшениця, коричнева квасоля, маніок*. Головна *зернова культура – кукурудза*. П'ять основних *експортних культур – кава, какао-боби, бавовник, цукрова тростина та соя* – охоплюють понад 30 % посівних площ і становлять понад 35 % вартості продукції рослинництва. *Головна експортна культура Бразилії – кава*. За її виробництвом країна посідає *1-ше місце в світі й забезпечує 25 % світового виробництва*. *За виробництвом какао-бобів, цукрової тростини та сої Бразилія посідає 2-ге місце в світі*. Бразилія відома значним збором бананів та апельсинів.

На *тваринництво* припадає близько 40 % вартості сільськогосподарської продукції. У ньому переважає *м'ясний напрям розвитку*. Провідні виробництва – розведення *великої рогатої худоби, свиней, овець та кіз*. *За поголів'ям великої рогатої худоби Бразилія поступається лише Індії*. На півдні Бразилії розвивається *вівчарство м'ясо-вовняного напрямку*.

9. Лісове господарство

Дві третини лісів Бразилії перебувають у державній або муніципальній власності. Понад 90 % їх розташовано в долині Амазонки. Основною функцією лісів в країні є екологічна: це ґрунто- та водозахисні ліси, заповідники, парки (національні, штатів), державні та приватні заказники. *За обсягом заготівлі деревини Бразилія посідає 4-те місце в світі та 2-ге (після США) в Америці*. Найбільше значення у лісовому господарстві Бразилії мають збирання *латексу дикоростучих каучуконосів (гевеї) у лісах Амазонії, бразильських горіхів, карнаубського воску, плодів пальми та олійного дерева (північний схід), парагвайського чаю та заготівля деревини хвойних порід (південь)*.

10. Промислові виробництва, що визначають міжнародну спеціалізацію країни.

За виробництвом багатьох видів промислової продукції Бразилія входить до топ-10 країн світу. Країна володіє значним промисловим потенціалом. Його *основу становлять металургія та машинобудування*. У 80-х роках ХХ ст. у країні виник ряд наукомістких виробництв: радіотехніка, мікроелектроніка, біотехнологія, аерокосмічна промисловість. Традиційно важливими залишаються текстильна та харчова промисловість. Важливе значення має електроенергетика. За загальним виробництвом електроенергії Бразилія посідає 8-ме місце в світі й 3-тє в Америці (після США і Канади). *Провідними є гідроелектростанції, на які припадає 89 % всієї виробленої енергії*. В країні працює *7 найпотужніших ГЕС планети*.

Металургія

Розвиток *чорної металургії* у Бразилії зумовлений наявністю власних *високоякісних залізних і марганцевих руд, а також привізного коксівного вугілля*. Металургійні комбінати збудовано на сході країни з орієнтуванням на сировинний чинник у містах *Волта-Редонда та Ріо-де-Жанейро*. У місті Ітабіра працює завод з виробництва спеціальних сталей. За виробництвом *сталі* у 2017 р. країна посіла 9-

те місце в світі, а в Америці поступається лише США. Понад 45 % виплавленої в країні сталі експортується. *Низька собівартість бразильської сталі зумовлена наявністю власної високоякісної сировини, дешевою робочою силою та енергоресурсами.* Водночас великим внутрішнім споживачем вітчизняної сталі є машинобудування. Для розвитку бразильської чорної металургії залучено інвестиції з Німеччини, США, Японії, Китаю.

Швидкими темпами в Бразилії розвивається **кольорова металургія**. Її головним напрямом є *виплавка алюмінію*. Його виробництво, зорієнтоване на енергетичний чинник, розвивається на сході країни (Белен). Це виробництво контролюють іноземні компанії. Крім того, зростає *випуск із власної сировини олова, цинкового концентрату та рафінованого цинку*. В середині країни споживається до 80 % виплавлених кольорових металів. Решта експортується переважно в Перу та Аргентину.

Машинобудування

Найбільш розвинутим промисловим виробництвом Бразилії є машинобудування. На нього припадає понад 30 % усього виробництва промисловості країни. Пріоритетними напрямами економічної стратегії країни стали автомобіле-, судно- та літакобудування, точне машинобудування з широким залученням капіталу західних країн, Японії та Республіки Кореї. Важливе значення має виробництво сільськогосподарських машин і тракторів. Бразилія – великий виробник та експортер зброї.

Країна є однією з провідних у світі за кількістю випущених автотранспортних засобів. Бразилія, посідаючи 9-те місце за цим показником (2017 р.), випереджає такі високорозвинуті країни, як Франція, Велика Британія та Італія. Із загальної кількості складених автомобілів 82 % припадає на легкові, решта – на вантажні та автобуси. *Центрами автомобілебудування є Сан-Паулу та Ріо-де-Жанейро.*

Першим автомобілем, що його склали у Бразилії ще у 1925 р., був французький Chevrolet. Першу **власну марку автомобіля (Romi-Isetta)** було випущено через 30 років. Водночас почали в країні з'являтися дочірні автоскладальні підприємства американських (Ford, Chrysler), японських (Toyota), німецьких (Volkswagen), французьких (Simca), а згодом італійських (Fiat) автомобільних компаній, які випускали бразильські модифікації світових автомобільних брендів.

Держава проводить *політику протекціонізму* щодо вітчизняних автовиробників, підтримуючи високий рівень митних податків на автомобілі. Це робить *невигідним імпорт готових автомобілів і стимулює виробництво власних марок*. Нині найуспішнішим бразильським автовиробником є **компанія Troller**, продукція якої реалізується у країнах Південної Америки та Африки. Працюють національні автовиробники **Agrale, TAC**, залучаючи інвестиції від основних світових автовиробників. Новим напрямом є **випуск автомобілів Flex-Fuel**, адаптованих до роботи на *екологічно чистому спиртовому паливі – біоетанолі*, що його добувають *під час переробки цукрової тростини*. Нині майже 90 % автопарку країни працює на цьому виді палива.

Суднобудування Бразилії спеціалізується в основному на *виробництві балкерів (суден для перевезення залізних руд), нафторудовозів і танкерів* і перебуває під контролем капіталу Японії. Крім суднобудівної промисловості у Бразилії добре

розвинуто *судноремонт*, за масштабами якого країна займає *1-ше місце в Америці*. *Ріо-де-Жанейро* є найбільшим центром суднобудування та судноремонту. У *Сан-Паулу* активно розвивається *літакобудування*.

В країні налагоджено випуск *пасажирських, сільськогосподарських, військових та військово-транспортних літаків*. В останні десятиліття в Бразилії зросло *верстатобудування*, в якому переважає капітал Німеччини, Італії, Франції, США. Освоєння нових технологій дало змогу випускати найсучасніші засоби виробництва, в т. ч. *верстати з числовим програмовим управлінням*. Одним із пріоритетних напрямів розвитку є *точне машинобудування* із центром у м. Кампінас. За випуском *міні- та мікрокомп'ютерів* Бразилія поступається лише США, Японії та Німеччині.

Текстильна промисловість

У Бразилії традиційно важливе значення має виробництво тканин. Якщо раніше Бразилія як сировину використовувала переважно власний бавовник, то нині близько 80 % завозять з-за кордону. Головним виробником бавовняних тканин є штат Парана. Останнім часом набуває розвитку виробництво тканин зі штучного (віскоза) та синтетичного (поліестер, нейлон) волокна. Близько половини текстильної продукції дають підприємства Сан-Паулу і Ріо-де-Жанейро.

Харчова промисловість

У виробництві харчових продуктів і напоїв переважає національний приватний капітал. Традиційними для Бразилії є *виробництва цукру з тростини, м'ясних консервів і мороженого м'яса, тютюнових виробів*. Країна є лідером за виробництвом та експортом консервованого та замороженого апельсинового соку та другою в світі за експортом переробленого м'яса птиці.

Особливості розвитку третинного сектору

Бразилія має *різноманітну сферу послуг*, що розвивається найбільш динамічно. Розвивається фінансова діяльність. Активно реформується бразильська банківська сфера. Вона забезпечує місцеві підприємства широким спектром послуг та привертає численних іноземних інвесторів, зокрема фінансові фірми США. *Фондові біржі Сан-Паулу та Ріо-де-Жанейро* піддаються значній консолідації. Банківська система Бразилії досить концентрована: на 10 найбільших банків припадає понад 70 % активів, депозитів і кредитів. Нині в Бразилії функціонує близько 180 приватних комерційних банків, включаючи банки широкого спектра діяльності. Окрім них існує близько 30 комерційних урядових банків розвитку і банків громадських заощаджень, а також банків видачі позик установам, 20 інвестиційних банків та багато інших фінансових установ. Banco do Brasil SA – найстаріший бразильський банк зі штаб-квартирою в столиці. Він контролюється державою.

Швидко розвивається *система освіти*. До першої половини ХХ ст. у Бразилії не було якісної системи освіти. Нині системою фундаментальної та середньої освіти охоплена більшість населення. Розвивається вища освіта. Університет Сан-Паулу входить до топ-200 найкращих вишів світу.

Міжнародний туризм є одним з ключових напрямів бразильської сфери послуг, що почав швидко зростати лише з початку ХХІ ст. Нині він став однією з основних статей прибутку країни. Країна пропонує для туристів різноманітні види відпочинку. Найбільш популярним є *екологічний туризм*, головними районами якого є *дощові ліси Амазонії та водоспад Ігуасу*. Всесвітньо відомі *океанічні пляжі*

Копакабана, Іпанема, Лебанон. Культурним та історичним туризмом славиться штат Мінас-Жерайс. Осередками **ділового туризму** є Сан-Паулу, Ріо-де-Жанейро та Порту-Алегрі. Величезні маси туристів приваблює **всесвітньо відомий карнавал у Ріо-де-Жанейро**. У країні добре розвинуто громадське харчування, готельне господарство, послуги з проведення міжнародних зустрічей та перемовин, індустрія розваг та ін.

Активно розвивається **транспорт**. Однак більшість транспортних магістралей пролягає *лише східними прибережними районами країни*. Головним видом транспорту Бразилії є **автомобільний**. За протяжністю автошляхів країна посідає **4-те місце у світі**, а в Америці поступається лише США. Але доріг з твердим покриттям у країні лише 1/10. Велике значення для освоєння Амазонії має побудоване в останні десятиліття **Трансамазонське шосе**. Магістраль є однією з найдовших доріг Бразилії. Вона мала не лише з'єднати східне узбережжя країни з Амазонією, а й сполучити Перу та Еквадор з північно-східними регіонами Бразилії. Важливе значення мають водні види транспорту. До категорії **найбільших морських портів світу належать Сан-Луїс, Тубаран, Сантус, Ріо-де-Жанейро, Сан-Себастьян**. Судноплавними річками є Амазонка та деякі її притоки, Сан-Франсіску. Роль залізничного транспорту є значно меншою. Широко розвинуто повітряне сполучення між 150 містами країни. В країні – понад **4 200 аеропортів**, лише найбільших – 29. Серед них *Сан-Паулу, Ріо-де-Жанейро, Бразиліа, Ресіфі*.

Характерні риси просторової організації господарства

У зв'язку з природними чинниками у просторовій організації господарства Бразилії спостерігаються значні диспропорції. **Майже всі господарські об'єкти концентруються у Південно-Східному та Південному регіонах країни**. Ці території мають соціально-економічні стандарти на рівні найбільш розвинутих країн світу. Найбільша територіальна концентрація промисловості характерна для штату Сан-Паулу. Він займає близько 3 % площі країни, а виробляє понад 60 % усієї промислової продукції. Сан-Паулу нерідко називають локомотивом, що тягне всю економіку Бразилії.

Натомість **найбідніший регіон Бразилії – Північний Схід**. Це густонаселений сільськогосподарський район, що спеціалізується на вирощуванні цукрової тростини. Найгірші економічні показники там пов'язані з поширенням корупції. Нині почалося відродження регіону завдяки залученню нових інвестицій у розвиток туризму та переробної промисловості. Північний та Центрально- Західний регіони освоєно недостатньо.

11. Зовнішні економічні зв'язки

Бразилія активно підтримує різні форми зовнішніх економічних зв'язків. Нині країна розширює свою присутність на світових ринках. Основними **торговельними партнерами** Бразилії є *США, країни Азії (Китай, Японія) та країни ЄС (Німеччина, Нідерланди)*. Головними **товарами експорту** є *мінеральна сировина (залізні та марганцеві руди, боксити), лісові матеріали (шпон, деревина) та харчові продукти (кава, какао, соя, цукор, апельсиновий сік)*. В експорті зростає частка промислової продукції: автомобілі, морські судна, літаки, електроапаратура, сталь, тканини, взуття. Країна **імпортує енергоносії, машини та обладнання, кольорові метали, зерно**.

На регіональному ринку країна є головним постачальником продукції машинобудування і промислових товарів. Провідна роль належить експорту

автомобілів і запасних частин до них переважно на ринок Аргентини. Крім того, вона *посідає 5-те місце в світі за вартістю експорту продукції військової промисловості в основному в країни Африки та Близького Сходу.*

Серйозні інвестори давно почали вкладати кошти в економіку Бразилії. Видобуток корисних копалин, інформаційні технології та промислове виробництво – все це традиційні сфери капіталовкладень.

11. Міжнародні зв'язки України з Бразилією

Між Україною та Бразилією склалися міжнародні зв'язки різних видів. Найбільш важливе торговельно-економічне співробітництво. *Бразилія – один з найбільших торговельних партнерів України в Америці.* Основними товарами у структурі українського експорту в Бразилію є *електроприлади для приготування кави або чаю, мінеральні добрива, металопрокат, штучні оболонки для ковбасних виробів* тощо. Бразильський експорт в Україну складався переважно із сировини та аграрної продукції.

Важливим прикладом співробітництва в науково-технічній сфері є реалізація українсько-бразильського проекту зі співпраці державного підприємства «Індар» (Київ) та бразильської державної фармакологічної компанії «Фіокруз» (Ріо-де-Жанейро) щодо налагодження випуску в Бразилії інсуліну за українськими технологіями.

Дізнатись більше.

1. <https://sway.office.com/10l3ELDepPEq9HHi?ref=Link&loc=play>
2. <https://youtu.be/Hq-W5hG7gro>
3. <https://youtu.be/9YEiRRtre0k>
4. <https://youtu.be/VoKMkvWPPgY>

ЗАВДАННЯ

1. *Уважно прочитайте поданий матеріал.*
2. *Зробіть конспект.*
3. *Опрацювати параграф підручника Безуглий В.В. Географія (рівень стандарту): підручн. для 10 кл. закл. заг. серед. освіти навч. закл. – Київ: Генеза, 2018. – 192 с. § 27.*